

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An Regulares extra Oratoria Monasteriorum, & Grangiarum possint
etiam celebrare in aliis locis cum Altari portatili? Et an hodie prædicta
privilegia, & Altaria sint revocata per Concilium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Et affirmatiuam sententiam nouissime tanquam probabiliter admittit Lezana in *Summa quest. Regul. tom. 3. verb. Altare, n. 14.* ubi sic ait. Etiam in casu quo Episcopus repugnet, probabile est posse vti Regulares privilegiatos hac facultate celebrandi Missam cum Altari portatili in grangiis, & prædiis suorum Monasteriorum. Ratio est, quia Concilium loco relato solum concedit Episcopis ne permittant celebrare in priuatis domibus, aut omnino extra Ecclesiam. Hæc verò prædicta seu grangia, non sunt priuatæ domus, quia non sunt domus priuarum personarum, aut secularium, sed Monasteriorum, & Communitatum Religiosorum, nec sunt omnino extra Ecclesiam, & bona ipsius. Rodriguez, Joannes de la Cruz, & Peirinis relati.

Pari etiam probabilitate idem affirmari posse videtur, & sicque aliquando in Hispania prædicari vidi, de cameris particularibus aliquorum Religiosorum, cuius aliquo extraordinario, quo videlicet propter infirmitatem è camera exire non possint ad audiendam Missam, & dies sollemnis fuerit, vel propter Sacram Communionem recipiendam. Quod scilicet tunc possint in propriis cameris honestis, ac decentibus celebrari facere in Altari portatili. Ratio est, quia camera Religiosorum regulariter sunt loca decetia, & honesta, ac per consequens in eis poterunt prædicari Regulares privilegiati vti dicto privilegio, non solum permittente, aut non contradicente Episcopo propter dicta, sed etiam casu dato quod ipse contradicat, cum prædictæ camerae non sint priuatæ domus, sed ad Ecclesiam pertinentes, nec omnino extra Ecclesiam, ac proinde non comprehensæ in Decreto Concilij Tridentini. Pro hoc etiam extat notabile Priuilegium Pij IV. pro Canonicis Regularibus Sancti Saluatoris Lateranensis, quod refert Peirinis *supra, n. 34.* ex Peregrino in *Compend. priuilegiorum Congregationis Regularium, tit. lxxviii. §. 2.* Est autem magnum hoc priuilegium, nam concessum dicitur 18. Maij 1565. post Concilium Tridentinum, & cum derogatione ipsius. Hæc uique Patet Lezana.

RESOL. XIV.

An Regulares possint celebrare obique in Altari portatiliam in domibus secularium & in plateis, castris, & grangiis, & circa vllum dubium possint hoc facere Fratres itinerantes? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 80.

Negatiuè respondet Miranda in *manuali Prælatorum tom. 1. q. 4. art. 9.* citans Suarez pro se sententem.

Sed Laurentius Portel in *dubijs Regul. ver. Altare, num. 1.* contrariam sententiam tenet, & ideo asserit posse Regulares non contradicente Episcopo celebrare in domibus secularium in altari portatili, seruata debita decetia extra cameras, ubi dormiunt, & in plateis, & castris, & grangiis, & circa vllum dubium possint hoc facere Fratres itinerantes dicendum est. Ita Portel, qui citat pro hac sententia Ioan. de la Cruz, Ledesnam & Rodriguez.

RESOL. XV.

An priuilegia Mendicantium celebrandi extra Ecclesiam sint reuocata per Concilium Tridentinum? scilicet 227. Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 106.

Affirmatiuè respondet Suarez in 3. p. tom. 3. *disp. 81. sect. 3. in fine.* Nauar. c. 25. n. 82. & in eadem sententiam videtur inclinare Henriquez *lib. 9. cap. 27. n. 2. in glossa lit. S.*

Sed Joanni Præposito in 3. part. q. 83. art. 3. *dub. n. 151.* videtur verior negatiua sententia, quia in decreto Concilij nulla est clausula quæ priuilegijs Regularium antea concessis deroget, vel ea reuocet, nec refert quod in fine dicti decreti dicatur, *Non obstantibus priuilegijs, exemptionibus, ac consuetudinibus quibuscumque;* quia illa commode possunt referri ad immediate præcedentia, nimirum, atque ad ea inuoluntate seruanda censuris Ecclesiasticis, aliisque penis quæ illorum arbitrio constituuntur, fidelem populum compellant. Ita ille. Vnde censet priuilegium datum Prædicatoribus & Minoribus in *cap. bis de priuilegijs* non esse reuocatum per Tridentinum quod confirmat, quia Canon insertus iuri communi non debet dici reuocari, nisi sufficienter constet de reuocatione, cum sit fauorabile ius commune remanere, & eius reuocatio censetur odiosa; in præsentem autem non clarè constat reuocari; ergo, &c.

RESOL. XVI.

An Regulares extra Oratoria Monasteriorum, & Grangiarum possint etiam celebrare in alijs locis cum Altari portatili?

Et an hodie prædicta priuilegia, & Altaria sint reuocata per Concilium Tridentinum?

Et quid, si ab Episcopo loci hoc prohibeatur?

Et in exemplum prædictarum questionum adducuntur diversi casus, & etiam pro Monialibus, & quod in multis differunt, & concordant Oratoria regularium, & secularium.

Et tandem queritur, an quando virtute priuilegij Greg. XIII. Prouinciales Societatis Iesu approbant Oratoria intra, & extra domus suas pro Religiosis subditis, debent hoc facere per se, vel per alios? Ex p. 9. tr. 1. Ref. 34.

Sup. hæc pte ma difficulta huius tituli sup. in Refs 13. §. 1. & in Ref. 14.

§. 1. Affirmatiuè respondeo ex cap. In his de priuilegijs, & alijs indultis Pontificiis concessis Regularibus. Sed difficultas est, an hodie sint reuocata per Concilium Tridentinum? Et affirmatiuè responderet Garcias in *summa, tractat. 3. difficult. 8. dub. 2. punct. 3. num. 29.* & addit, hoc solum post Concilium concessum fuisse Missionarijs, tam Iesuitis, quam alijs Regularibus.

Sup. hoc in Ref. præterita, & sup. in Ref. 11. à li. 1. 216

Sed dicta priuilegia non fuisse à Concilio Tridentino reuocata docent Portel in *dubijs regul. verb. Altare, num. 1.* Villalobos *tom. 1. tract. 8. difficult. 3. num. 7.* Rodriguez in *compend. 99. regular. resol. 5. n. 4.* Ludouicus de San Iuan de *Sacram. Euchar. 9. 12. art. 3. dub. 2. append. 1.* & alij penes Garciam *ubi supra*, quibus adde Cardinalem de Lugo, de *Sacram. Euchar. diff. disp. 20. sect. 2. num. 52.* Marchinum de *Sacram. Ordin. tract. 3. par. 3. cap. 9. num. 12.* asserentes, nunc quoque posse Regulares vti Altari portatili in quolibet decetio loco, nisi ab Episcopis prohibeantur; & tunc solum non posse, quando prohibentur; & licet aliqui sentiant, prædicta priuilegia fuisse à Concilio reuocata; tamen, vt obseruat Serra in 3. p. *D. Thomæ, q. 83. art. 3.* nonnullis Religionibus rursus concessa sunt, quibus gaudent aliæ; quibus concessa est à Pontifice communicatio in priuilegijs cum prædictis. Non est tamen recedendum à negatiua sententia, quam adduximus. Et huic sententiæ adhaerendo, adducenda sunt aliqua priuilegia, quæ asserti noster doctus, & amicissimus Pasqualigus *decif. 174. 176. 177. & 178.* cui ego addo Quintanadueñas in *Theol. mor. tom. 1. singular. 34. num. 7.* & Pellizzarium *tom. 2. tract. 8. cap. 2. sect. 2. num. 96.* Et ideo ex priuilegio Pij IV. concessio Canonice Regularibus anno 1565. possunt Regulares communicatione gaudentes erigere Altaria, in locis, festi

Sup. hoc sup. in Ref. 13. §. Sed his & in alijs §. 5. & Ref. eius annota

Sup. hoc eod. dem priuilegio, & doctus in Ref. not.

V N I A
D N I A
I I I I I V V
I I I

præterita &
vlt. per tot.

seu cellis, vbi decumbunt infirmi, vt possint è lecto audire Missam, & Eucharistiam recipere: nec necessarium est, vt infirmitas sit magni momenti, sed sufficit, vt infirmus exire à cubiculo non valeat. Tunc autem Superiorem localem Altare approbaturum sentio, siue ex propria auctoritate, siue ex rati habitatione, aut commissione præsumpta Prouincialis. Deinde Regulares infirmi extra Claustra degentes possunt, facere celebrare in suis cubiculis: secus si sæculares ægrotarent in Monasterio; quia, inquit, hoc est priuilegium personale, non locale: Sed existimo, quòd tunc in horum etiam cubiculis possent Superiores Altare ad celebrandum erigere in suo Monasterio. Adde etiam, quòd Moniales sub Regularium regimine viuentes, possunt frui, & vti hoc priuilegio, si Regulares, quibus subiiciuntur, eo gaudeant, vel in eo communicent cum aliis Religionibus; quia prædictæ Moniales participant priuilegia concessa Regularibus, necnon priuilegium communicationis, quatenus capaces sunt, cum sint veluti quid accessorium Regularibus, & pars eiusdem Ordinis. Ita Quintanadugas, & Pasqualigo.

3. Sed ego in istis priuilegiis admior liberalitatem Sedis Apostolicæ erga seruitia præstita Regularibus; & admior modestiam Regularium, qui parce & rarisimè illis vtuntur; quod merito ita sciendum esse puto. Sed, vt verum fatear, non possum acquiescere, vt hodie Regulares possint vti illo priuilegio, quod affert Pater Pasqualigo, nempe, quòd etiam si extarent infirmi extra Claustra in domo sæcularium, possint facere celebrare in suis cubiculis: non, inquam, hoc admitto: sed contrarium teneo cum Magistro Patre Lezana in *Summa*, tom. 3. verb. *Altare*, num. 15. & 16. vbi sic ait: [Probabiliter affirmari posse videtur, sicque aliquando in Hispania practitari vidi, de cameris particularibus aliquorum Religioforum, casu aliquo extraordinario, quo, videlicet, propter infirmitatem è camera exire non possint ad audiendam Missam, & dies solemnem fuerit vel propter sacram Communionem recipiendam: quòd, scilicet, tunc possunt in propriis cameris honestis, ac decentibus celebrari facere in Altari portatili. Ratio est: quia camera Religioforum regulariter sunt loca decentia, & honesta, ac per consequens in eis poterunt prædicti Regulares priuilegiari vti dicto priuilegio, non solum permittente, aut non contradicente Episcopo, propter dicta; sed etiam casu dato, quòd ipse contradicat, cum prædictæ camerae non sint priuatae domus; sed ad Ecclesiam pertinentes, nec omninò extra Ecclesiam, ac proinde non comprehensæ in decreto Concilij Tridentini. Pro hoc etiam extat notabile priuilegium Pij IV. pro Canonicis Regularibus Sancti Saluatoris Lateranensis, quod refert Peirinis tom. 1. *priuilegior. Minim. in Constit. Pyrrhi*, num. 34. ex Peregrino in *Compend. priuileg. Congregationis Regularium, titul. Infirmi*, §. 2. Est autem magnum hoc priuilegium; nam concessum dicitur 18. Maij, 1565. post Concilium Trident. & cum derogatione ipsius. Aliud etiam priuilegium pro Fratibus Hieronymianis in Hispania refert Portell. in *dubijs Regular. verb. Altare*, num. 3. quod non vidi, nec scio, an sit solum viuæ vocis oraculum, ac per consequens hoc tempore reuocatum. Nullatenus tamen id credo esse permillum in cameris sæcularium, non solum quia ipsæ sunt priuatae domus, & omninò extra Ecclesiam, de quibus loquitur Concilium; sed etiam, quia hoc est contra voluntatem Episcoporum, qui meritò, & rationabiliter id non permittunt; præsertim, propter declarationem Sacrae Congregationis, quam refert Naldus verb. *Missæ*, num. 31. & 32. vbi decernitur, licentias celebrandi in priuatis Oratorijs non nisi à Sede Apostolica esse concedendas, nec ab Episcopis posse concedi.] Ita Lezana Dissentior igitur à Patre Pasqualigo in ordine ad dictum priuilegium, quod quidem puto neque esse

in vsu. Et idè dixit Garcias vbi *suprà*, num. 3. [Añade, Pasqualigo, que si vn Religioso se halla enfermo fuera del Conuento, que puede hazerle dezir Missa en su aposento, si es lugar decente para oyrla de algun Clerigo, d Religioso, porque este es priuilegio personal, & sequitur personam, però no entiendo ay vfo dello.] Ita ille, & ego. Vnde abstineant Regulares à tali priuilegio. Nota etiam hæc obiter cum Barbosa de *iure eccles. lib. 1. c. 44. n. 64.* & Lezana in *Summa*, tom. 4. verb. *Moniales*, n. 31. Sacram Congregationem sub die 22. Augusti, 1605. declarasse, ne in Monialium infirmaria Sacrificium Missæ celebrari permitatur.

4. Sed hic inquirendum est, an, quando virtute priuilegij Gregorij XIII. Prouinciales Societatis approbant Oratoria intra, & extra domos suas pro Religiosis subditis, debeant hoc facere per se, vel per alios; debere fieri per ipsos Prouinciales putat Pellizzarius tom. 2. tr. 8. c. 2. *sect. 2. n. 91.* cum in concessione posita sit clausula, *per se*, quòd, scilicet, ij per se ipsos vtantur, non per alios. Verùm negatiua sententia adheret. Quintanadugas tom. 1. *tractat. 7. singul. 34. n. 4.* vbi ita asserit: Notandum, hanc approbationem Ordinarij loci sufficere, vt Oratoria in Conuentibus, aut in prædijs erecta visitentur, & approbentur à Prouinciali. Suarinus tom. 3 in 3. *par. disp. 81. sect. 3.* Enriquez lib. 5. de *Missæ*, cap. 27. num. 2. & conitat ex Bulla Gregorij XIII. Societati concessa anno 1575. quæ incipit: *Decret Romanum*, &c. ibi *Postremò considerantes, quante Societati huiusmodi cura sit perfectio diuini cultus, quamquam etiam sepe, remotis in locis Collegia, & Residencia habeat, volumus, et in Oratorijs, & Capellis, qua ipsius Societatis Prouinciales per se in Domibus, Collegijs, & alijs locis, vbi aliqui Societatis residebunt, approbauerint, & ad diuinum diuinitatem cultum deputauerint, Missæ, & alia diuina Officia, alterius licentia desuper minime requirant, celebrari possint.* Ita ille. Mihi verò magis placet opinio Pellizzarij.

5. Ex his sequitur supradicta Oratoria Regularium, & sæcularium differre, & concordare in multis. Differunt, quia Priuilegium Oratoriorum Regularium est locale; sæcularium est personale. Oratoria Regularium non egent Episcopi designatione, & approbatione, sæcularium egent. In Oratorijs Regularium plures Missæ dici possunt; in sæcularium, vna. Omnes interefferentes Missæ in Oratorijs Regularium satisfaciunt præcepto in Oratorijs sæcularium minime, sed sola familia domini. Oratoria Regularium gaudent immunitate, quod non admittitur in Oratorijs sæcularium, &c. Concordant, quia non egent benedictione; & si polluantur non egent reconciliatione, &c.

RESOL. XVII.

An Oratoria Palatii alicuius Cuitatis, in quo Senatores alicuius Cuitatis negotia tractant, & institum administrant, censentur sublatæ per Bullam Pauli V. Et an sub eadem prohibitione comprehendatur Capella carcerum publicorum?

Et an quatenus dicta Capella sub Decreto sacri Concilij, nec non Decreto Pauli V. & literarum prohibitione comprehendatur, & Bulla Cruciatæ non suffragatur, liceat Episcopo contra Sacerdotes tam sæculares, quam Regulares in eisdem Capellis celebrare volentes, post editum Archiepiscopi publicatum, seu intimatum, procedere, & quibus penis punire? Ex p. 9. tract. 11. Ref. 35.

§. 1. Pro negatiua sententia dici potest, quòd dictum Decretum Pauli V. abstulit Oratoria domorum priuatarum, vt obseruat Portell in *resp. regul. tom. 1. par. 3. casu 20. n. 4.* Marchinus de *Sacram. Ordinis*, 11. 3. par. 3.